

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

ΕΤΗΣΙΟ ΤΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ 2024

Θεματική Ενότητα :

Πολιτική Προστασία & Κλιματική Κρίση

Συντονιστής:

Γρηγόρης Κωνσταντέλλος, Α Αντιπρόεδρος Κ.Ε.Δ.Ε.

Δήμαρχος Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης

Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η

«Για τα ανοιχτά θεσμικά και επιχειρησιακά ζητήματα πολιτικής προστασίας και τα ζητήματα της κλιματικής κρίσης σε σχέση με τις αρμοδιότητες των Δήμων»

Εισηγητής

Βλάσσης Σιώμος,

Πρόεδρος Επιτροπής Πολιτικής Προστασίας & Κλιματικής Κρίσης Κ.Ε.Δ.Ε.

Αντιπρόεδρος Εποπτικού Συμβουλίου Κ.Ε.Δ.Ε.

Δημοτικός Σύμβουλος Πεντέλης

**Κύριε Υπουργέ, Κύριε Γενικέ,
Αγαπητοί σύνεδροι,
Συνάδελφοι Αυτοδιοικητικοί,
Κυρίες και Κύριοι,**

Είναι πράγματι ιδιαίτερα δύσκολο να μπορέσει να περιγράψει κάποιος στη σημερινή συγκυρία, τις διαστάσεις, τις παραμέτρους και τους τρόπους διαχείρισης των κινδύνων από φυσικές ή άλλες καταστροφές σε μια δυναμικά εξελισσόμενη συνθήκη που δημιουργεί η κλιματική κρίση.

Η κλιματική κρίση είναι ένα από τα μεγαλύτερα παγκόσμια ζητήματα που επηρεάζει την ασφάλεια, την υγεία και την ευημερία των κοινωνιών, με σημαντικές επιπτώσεις σε τοπικό επίπεδο, στις δημόσιες υποδομές, στις παραγωγικές δραστηριότητες, στις περιουσίες, στις λειτουργίες μας, στην καθημερινότητά μας.

Αρκεί να σκεφτούμε πόσο αλλάζει τις συνήθειές μας, τον προγραμματισμό μας, τις εργασίες μας, όχι μια πυρκαγιά που στατιστικά μπορεί να συμβεί σε μια περιοχή μια φορά στις τόσες αλλά ένας καύσωνας, μικρός ή μεγάλος, σύντομος ή παρατεταμένος, που εμφανίζεται με όλο και μεγαλύτερη διάρκεια και ένταση επηρεάζοντας πολύ μεγάλες γεωγραφικές ζώνες.

Το ίδιο και όταν προβλέπεται από τους μετεωρολόγους ή εκδηλώνεται στην πράξη μια έντονη καταιγίδα που οδηγεί σε πλημμυρικά φαινόμενα.

Είναι πολύ νωπές οι μνήμες από τις καταστροφές που προξένησε ο Daniel στη Θεσσαλία αλλά και η πρόσφατη βιβλική καταστροφή στη Βαλένθια της Ισπανίας πριν λίγες μόλις μέρες.

Αλλά και σε σχέση με τις πυρκαγιές δεν μπορεί κανείς να ξεχάσει τις επιπτώσεις από τις μεγάλες πυρκαγιές στη Β.Α. Αττική το φετινό καλοκαίρι, αλλά και τις μεγάλες περσινές πυρκαγιές στον Έβρο και εδώ στη Ρόδο, φαινόμενα που διατάραξαν τις οικονομικές και παραγωγικές δραστηριότητες κυρίως στον τουρισμό και τον πρωτογενή τομέα αλλά και την περιβαλλοντική ισορροπία σε πολύ ευαίσθητες από κάθε άποψη περιοχές.

Η ελληνική πολιτεία και οι Δήμοι, ως φορείς που βρίσκονται εγγύτερα στον πολίτη, έχουν πλήρη γνώση των ιδιαίτερων τοπικών συνθηκών και ιδιαιτεροτήτων, είναι πλέον όμως αντιμέτωποι με ολοένα πιο συχνές και έντονες καταστροφές, όπως:

Πυρκαγιές, πλημμύρες και ακραίες βροχοπτώσεις, ακραίους καύσωνες, ηλεκτρο-καταιγίδες, και χιονοπτώσεις. Φαινόμενα, που μπορεί να μην εμφανίζονται τακτικά ή στο σύνολο της γεωγραφικής ενότητας της χώρας αλλά πλήττουν κάποιες περιοχές προκαλώντας συνήθως καταστροφικά αποτελέσματα αφού οι υποδομές μας δεν μπορούν ν' αντέξουν σε ακραίες καταστάσεις.

Η Πολιτική Προστασία των Δήμων διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής, εστιάζοντας στην ανθεκτικότητα, την αντιμετώπιση και τη μείωση των κινδύνων από φυσικές καταστροφές.

Παρόλο που ο ρόλος μας στον σχεδιασμό για την αντιμετώπιση κινδύνων και εκτάκτων αναγκών είναι θεσμοθετημένος, η στάση που αντιμετωπίζουμε από ορισμένα Υπουργεία κυμαίνεται συχνά από αδιαφορία έως και υποτίμηση.

Σχεδιάζουν για εμάς, χωρίς εμάς, ενώ μας καλούν να εφαρμόσουμε αποφάσεις οι οποίες στην πράξη είναι ανεφάρμοστες, αφού παρέβλεψαν να διαβουλευτούν πρώτα μ' αυτούς που γνωρίζουν την τοπική πραγματικότητα και που θα κληθούν να εφαρμόσουν τις αποφάσεις χωρίς επαρκές προσωπικό, χωρίς μέσα, χωρίς επαρκείς πόρους και χωρίς καμία εκπαίδευση μέσα σε ασφυκτικές χρονικές προθεσμίες.

Εάν θέλει η Ελλάδα να αποκτήσει σύγχρονη, αποτελεσματική και ευέλικτη Πολιτική Προστασία θα πρέπει όλοι οι Δήμοι της Ελλάδας μέσω της ΚΕΔΕ, να συν-διαμορφώνουν τις πολιτικές αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών με τα αρμόδια Υπουργεία, και όχι να καλούνται εκ των υστέρων να εφαρμόσουν, ουτοπικές οδηγίες κάποιου ευφάνταστου γραφειοκράτη.

Οι απόψεις της ΚΕΔΕ στα νομοσχέδια για την πολιτική προστασία δεν μπορεί να περιορίζονται στα 3 λεπτά των προσηματικών παρεμβάσεων που κάνουν όλοι οι φορείς κατά την συζήτηση πριν από την ψήφιση στην Βουλή από τις Επιτροπές.

Πρέπει όλοι να συνειδητοποιήσουμε ότι έχουμε χρέος και ευθύνη να προστατεύσουμε τις τοπικές μας κοινωνίες, να κάνουμε τις πόλεις μας ανθεκτικές, τα χωριά μας ασφαλή και θωρακισμένα, έναντι κινδύνων φυσικών καταστροφών μέσα από αλληλοσυμπληρούμενους ρόλους κράτους, Περιφερειών, Δήμων, της επιστημονικής κοινότητας, των τοπικών φορέων αλλά και της ίδιας της κοινωνίας των πολιτών.

Και δεν μπορεί κανείς να μας πει ότι είμαστε αρνητές.

Τουναντίον, είμαστε οι πρώτοι που είπαμε ότι οι αποφάσεις κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση, αλλά στην πράξη είναι ανεφάρμοστες, καθώς επαναλαμβάνω ότι έχουν σχεδιαστεί από συμβούλους και τεχνοκράτες των Υπουργείων με μηδενική σχέση με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, την εφαρμοσμένη πολιτική και την πραγματικότητα .

Όπως για παράδειγμα ο νέος Κανονισμός Πυροπροστασίας Ακινήτων, που ναι μεν στον πυρήνα του βρίσκεται στη σωστή κατεύθυνση, αλλά ο συνολικός του σχεδιασμός από το Υπουργείο Περιβάλλοντος τον καθιστά ουσιαστικά ανεφάρμοστο, τόσο από τους ιδιοκτήτες των ακινήτων, όσο και από τους δήμους που ορίστηκαν από την πολιτεία να ελέγξουν και να καταγράψουν την εφαρμογή του.

Για αυτό το λόγο, με απόφασή της η ΚΕΔΕ, επέστρεψε αυτή την αρμοδιότητα στο Υπουργείο, με τις παρατηρήσεις ότι, ούτε εξειδικευμένο προσωπικό έχουν οι Δήμοι, ούτε υπάρχει η υποδομή για να ξεκινήσει η όλη καταγραφή, και το σημαντικότερο, δεν υπάρχει η κατάλληλη ενημέρωση στους ιδιοκτήτες για τις διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθήσουν.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν τα σοβαρά προβλήματα τα οποία προέκυψαν λόγω πλημμελούς σχεδιασμού από το Υπουργείο Περιβάλλοντος.

Ο τρόπος εφαρμογής αυτής της διαδικασίας οδήγησε στη συσσώρευση μεγάλων ποσοτήτων ξερών χόρτων στους δήμους, οι οποίοι δεν διέθεταν ούτε το απαραίτητο προσωπικό, ούτε τα κατάλληλα μηχανήματα για να διαχειριστούν γρήγορα την καύσιμη ύλη που είχε συσσωρευτεί.

Πέραν αυτών, που μας απασχόλησαν όλη τη τρέχουσα περίοδο, πάμε να δούμε και μια σειρά άλλα επιμέρους ζητήματα για τα οποία προσδοκούμε μέσα από το σημερινό διάλογο να εμπλουτιστούν με τις δικές σας ανάγκες και προτάσεις, αφού ο καθένας από σας έχει να καταθέσει τη δική του εμπειρία από τη δοκιμασία που έχει υποστεί στο πεδίο.

1. ΟΙ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Κατ' αρχήν, εφόσον δεν αποφασιστεί από την Κυβέρνηση ριζική αλλαγή του Νόμου για την Πολιτική Προστασία, θα πρέπει να περάσουμε άμεσα στην εφαρμογή του Ν. 4662/2020.

Βασικό ζήτημα αποτελεί η ύπαρξη μόνιμων δομών και μηχανισμών πολιτικής προστασίας στους Δήμους.

Θυμίζουμε ότι με βάση το άρθρο 97 του Ν. 3852/2010, προβλέπεται ότι οι Οργανισμοί Εσωτερικής Υπηρεσίας των Δήμων πρέπει να περιλαμβάνουν οργανική μονάδα Περιβάλλοντος – Πολιτικής Προστασίας.

Στην ίδια λογική κινείται και ο Ν.4662/2020.

Με βάση το Άρθρο 21 παρ.1, προβλέπεται ότι: «Στους Δήμους συστήνεται Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας υπαγόμενο απευθείας στο Δήμαρχο, το οποίο στελεχώνεται με προσωπικό αποκλειστικής απασχόλησης επί θεμάτων πολιτικής προστασίας».

Για τους πιο πάνω λόγους προτείνουμε, μετά από σχετική καταγραφή των υφιστάμενων δομών, να προβλεφθούν αντίστοιχες μονάδες μετά από προσαρμογή των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας και ταυτόχρονα να αυξηθούν οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (ΚΑΠ) προκειμένου να αποκτήσουν όλοι οι Δήμοι μια οργανική μονάδα Πολιτικής Προστασίας (επιπέδου Τμήματος ή Γραφείου αναλόγως μεγέθους και κατηγορίας) που θα ασκεί τις αρμοδιότητες που προβλέπει το κανονιστικό πλαίσιο.

Αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων

Ενώ σε ό,τι αφορά το οδικό δίκτυο της χώρας οι αρμοδιότητες (συντήρησης, καθαρισμού, αποχιονισμού κτλ.) έχουν ξεκαθαρίσει σε μεγάλο βαθμό με τον χαρακτηρισμό και την ταξινόμηση του δικτύου σε εθνικό, περιφερειακό και δημοτικό-τοπικό, υπάρχουν άλλες αρμοδιότητες στις οποίες εμφανίζονται «γκρίζες ζώνες».

Είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστούν οι αρμοδιότητες που συνδέονται με την πρόληψη των φυσικών καταστροφών όπως :

– Η αστυνόμευση, διευθέτηση και καθαρισμός των κοιτών των υδατορεμάτων. Τονίζουμε ότι ισχύει το άρθρο 224 του Ν. 4555/2018 (“Κλεισθένης”), σύμφωνα με το οποίο το αντικείμενο του καθαρισμού των υδατορεμάτων αποτελεί εξ ολοκλήρου, ανεξαρτήτως του καθορισμού ορεινής και πεδινής κοίτης των υδατορεμάτων, αρμοδιότητα των Περιφερειών της χώρας.

– Η επανεξέταση της αρμοδιότητας που αφορά τον καθαρισμό των οικοπέδων, **αρμοδιότητα που είναι δύσκολο να ασκηθεί στο συνολικό αριθμό των οικοπέδων**, ειδικά στους επαρχιακούς και εκτεταμένους γεωγραφικά Δήμους και δημιουργεί τριβές και δυσανάλογες των δυνατοτήτων πολλών Δήμων, ευθύνες. Ο βεβιασμένος τρόπος που επιχειρήθηκε να εφαρμοστεί με βάση το νέο θεσμικό πλαίσιο δημιούργησε χρονικές ανακολουθίες και μετάθεση **επικοινωνιακά τουλάχιστον της ευθύνης της διαχείρισης στους Δήμους** γιατί δεν προλάβουμε λείπει να παρέμβουμε στις περιπτώσεις όσων αμέλησαν και για την απομάκρυνση της συγκεντρωθείσας βιομάζας από τους καθαρισμούς των ιδιωτικών οικοπέδων.

Επιτάχυνση εφαρμογής συναφών δημόσιων πολιτικών

– Να επιταχυνθεί η ολοκλήρωση του κτηματολογίου και του δασολογίου και να προωθηθούν κατά προτεραιότητα τα Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια στις Δημοτικές κοινότητες με αυθαίρετα.

Οι εκκρεμότητες αυτές παράγουν δευτερογενή προβλήματα σε σχέση με τις εργασίες πρόληψης κινδύνου που σχετίζονται με τις πυρκαγιές και την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.

Κωδικοποίηση των ισχυουσών διατάξεων

Θεωρούμε αναγκαίο να δρομολογηθεί :

– Η κωδικοποίηση των ισχυουσών διατάξεων με τις αρμοδιότητες των Δήμων για κάθε κατηγορία φυσικών ή άλλων καταστροφών ανά στάδιο (πρόληψη, αντιμετώπιση, αποκατάσταση).

– Η αυξημένη ισχύς διατάξεων ή η αναστολή άλλων που εφαρμόζονται όταν στη μία κρίση έχουμε μια δεύτερη κρίση, πράγμα που τελικά δημιουργεί σύγχυση για το τι τελικά υπερισχύει.

2. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Για μια συντεταγμένη και αποτελεσματική πολιτική προστασία σε τοπικό επίπεδο είναι αναγκαία η εκπόνηση ενός Εθνικού Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας στην οποία να εντάσσονται όλα τα προγράμματα, σχέδια, μέτρα και δράσεις σε επίπεδο πρόληψης, ετοιμότητας, αντιμετώπισης και αποκατάστασης σύμφωνα με τις προβλέψεις των «Περιφερειακών Σχεδίων Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Διαχείρισης Συνεπειών» των Περιφερειών και των «Τοπικών Σχεδίων Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Διαχείρισης Συνεπειών» των Δήμων.

Στην καταγραφή και ιεράρχηση των αναγκών κατά Περιφερειακή Ενότητα θα πρέπει να συμμετέχουν ενεργά οι Δήμοι, με τον συντονισμό και τη διατύπωση προτάσεων των οικείων Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων (ΠΕΔ), με στόχο τη διασφάλιση και της διαλειτουργικότητας όλων των δομών και συστημάτων της δημόσιας διοίκησης και της αυτοδιοίκησης.

Τα φαινόμενα που προκαλούν τις φυσικές καταστροφές είναι εξελισσόμενα και πολλές φορές μη προβλέψιμα, γι' αυτό απαιτείται συνεχής αναθεώρηση των σχεδίων έκτακτης ανάγκης και των πολιτικών Προστασίας, με βάση την εμπειρία, από τις πιο πρόσφατες καταστροφές και τις καλύτερες πρακτικές.

Οι Δήμοι που αναθεωρούν τακτικά τα σχέδιά τους βασιζόμενοι σε νέες εμπειρίες και δεδομένα αυξάνουν την αποτελεσματικότητα της πολιτικής προστασίας τους κατά 20% σύμφωνα με τις διαπιστώσεις διεθνών οργανισμών και της επιστημονικής κοινότητας .

3.ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Μόνιμο προσωπικό

Όπως έχουμε προαναφέρει, η ανάγκη δημιουργίας δομών πολιτικής προστασίας σε κάθε Δήμο αποτελεί γράμμα κενό αν δεν συνοδευτεί από επαρκή στελέχωση με ειδική προκήρυξη για μόνιμο προσωπικό για το οποίο θα θεσπίζεται η υποχρεωτική και χωρίς παρεκκλίσεις 5ετής τουλάχιστον παραμονή τους στη θέση αυτή.

Έκτακτο προσωπικό

Ζητάμε να επεκταθεί η χρονική διάρκεια των συμβάσεων εποχικού προσωπικού πυροπροστασίας στους 6 μήνες ή εναλλακτικά να ταυτίζονται με τη χρονική διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου, όπως κάθε φορά καθορίζεται από τις Πυροσβεστικές Διατάξεις. Ιδιαίτερη σημασία έχει να μην υπάρχουν οι γνωστοί 12μηνιοι περιορισμοί στα χρονικά κενά μεταξύ συμβάσεων με το ίδιο φυσικό πρόσωπο κάτι το οποίο αποστερεί από τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης έμπειρα και ικανά στελέχη για τις ανάγκες της πυροπροστασίας, αλλά και άλλων δράσεων πολιτικής προστασίας.

Είναι το απόλυτα λογικό και το επιχειρησιακά ιδανικό.

Αντίστοιχα, θα μπορούσε να υπάρχει πρόβλεψη για εποχικό προσωπικό πολιτικής προστασίας κατά τους χειμερινούς μήνες τουλάχιστον στους πιο ευάλωτους Δήμους. Το προσωπικό αυτό θα μπορούσε να απασχοληθεί σε καθαρισμούς φρεατίων, σε μέτρα πρόληψης, αποχιονισμούς κτλ.

Επιπρόσθετα, παραμένει επίκαιρο και αναγκαίο ένα ειδικό στοχευμένο πρόγραμμα κοινωφελούς εργασίας, για τους Δήμους και τους Συνδέσμους, προσανατολισμένο στις ανάγκες ενίσχυσης με ανθρώπινο δυναμικό, της οργάνωσης του συστήματος πολιτικής προστασίας σε τοπικό επίπεδο.

4. ΣΤΑΘΕΡΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

Θεσμοθετημένοι πόροι

Για την εφαρμογή του, θα πρέπει να διασφαλίζεται η **διεύρυνση και αύξηση της ετήσιας χρηματοδότησης του μηχανισμού πολιτικής προστασίας σε επίπεδο αυτοδιοίκησης από Ευρωπαϊκούς και από Εθνικούς πόρους.**

Η βασική χρηματοδότηση της πολιτικής προστασίας σήμερα στους Δήμους, υλοποιείται μέσω της ΣΑΤΑ πυροπροστασίας. Έχουμε ζητήσει κατ' επανάληψη να μετατραπεί σε ΣΑΤΑ πολιτικής προστασίας με υπερδιπλασιασμό του ποσού που σήμερα αποδίδεται στους Δήμους και τους Συνδέσμους και με διακριτή εγγραφή και εκτέλεση των έργων και δράσεων πολιτικής προστασίας στους ετήσιους προϋπολογισμούς των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καλύπτοντας όλες τις κατηγορίες κινδύνων και των αναγκαίων δράσεων και ενεργειών πρόληψης.

Αν δεν γίνει αυτό, να κοστολογήσουμε τις μέσες ετήσιες ανάγκες σε προληπτικά αντιπλημμυρικά μέτρα και παρεμβάσεις (καθαρισμοί φρεατίων, πρανών κ.τ.λ.) και σε πιθανές ανάγκες αποχιονισμού βάσει στατιστικών μετεωρολογικών δεδομένων και να δημιουργηθεί μια δεύτερη ΣΑΤΑ που θα καλύπτει τους κινδύνους της χειμερινής περιόδου.

Και σαν να μην έφτανε η διαπιστωμένη από την εφαρμογή κάθε χρόνο των μέτρων πυροπροστασίας, έλλειψη πόρων, ήρθε και η απόφαση που στερεί από την επόμενη χρονιά τη χρηματοδότηση μέσω ειδικής ΚΥΑ των Συνδέσμων για δράσεις πυροπροστασίας, για τη πρόληψη δηλαδή σε διαδημοτικό επίπεδο. Με βάση τη νέα διάταξη, οι Σύνδεσμοι θα πρέπει να χρηματοδοτούνται για τις δικές τους δράσεις πυροπροστασίας από τους Δήμους οι οποίοι θα τους εκχωρούν ένα μέρος της κατανομής της ΣΑΤΑ πυροπροστασίας που θα λαμβάνουν.

Πέραν τούτου, επαναλαμβάνουμε και υπενθυμίζουμε πόσο κρίσιμη είναι η έγκαιρη καταβολή της ΣΑΤΑ στους Δήμους και τους Συνδέσμους.

Χρηματοδοτικά μέσα

Ειδικότερα, θα πρέπει να χρηματοδοτηθούν οι δράσεις που αφορούν στην ενίσχυση των δομών πολιτικής προστασίας, την πρόληψη των πλημμυρών, των δασικών πυρκαγιών, των κατολισθήσεων, της διάβρωσης των ακτών, καθώς και η αντισεισμική θωράκιση των δημοσίων/δημοτικών κτιρίων.

Η δημιουργία ενός επιχειρησιακά αποτελεσματικού μηχανισμού πολιτικής προστασίας σε τοπικό επίπεδο θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί και να ενισχυθεί με έργα, εξοπλισμό και δράσεις από τα Αναπτυξιακά Προγράμματα και τα χρηματοδοτικά εργαλεία της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, το Ταμείο Ανάκαμψης, το Πράσινο Ταμείο κλπ.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό ότι στο ΕΣΠΑ 2021–2027 προβλέπεται διακριτό Πρόγραμμα (ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ) για την ενίσχυση της πολιτικής προστασίας. Θεωρούμε απολύτως αναγκαία τη συμμετοχή των ΟΤΑ ως τελικών δικαιούχων σε συγκεκριμένες προσκλήσεις που άμεσα ή έμμεσα ενισχύουν την πολιτική προστασία και την ανθεκτικότητα των υποδομών μας. Βασική μας διεκδίκηση θα πρέπει να είναι η δημιουργία ενός ειδικού λογαριασμού που θα τροφοδοτείται από το τέλος ανθεκτικότητας και θα καλύπτει ειδικά έργα και δράσεις που θα συμβάλλουν στην ανθεκτικότητα των πόλεων και των οικισμών μας.

Από το πόρο αυτό θα πρέπει να χρηματοδοτηθούν στο επίπεδο του κάθε Δήμου, τα Σχέδια Αστικής Ανθεκτικότητας που προβλέπονται να εκπονηθούν σε κάθε Δήμο μέχρι τις 31/5/2025 βάσει του Άρθρου 45 του Ν. 5106/2024.

Καλά είναι τα στρατηγικά σχέδια που θεσμοθετήθηκαν και εκπονήθηκαν ή εκπονούνται από τους Δήμους και σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον, όπως είναι τα ΣΒΑΚ, τα ΣΦΗΟ, τα ΔΗΣΜΕ κλπ, αλλά πρέπει να περάσουμε στην εφαρμογή τους με χρηματοδότηση των έργων και δράσεων που προκύπτουν απ' αυτά με χρονικά ορόσημα επίτευξης εθνικών και ευρωπαϊκών στόχων.

5.ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Η ανάγκη προσαρμογής και επανασχεδιασμού σε πολιτικές που συμβάλλουν στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή είναι σήμερα αυτονόητη.

Αυτό που τα προηγούμενα χρόνια το αντιμετωπίζαμε ως πιλοτικό και καινοτόμο πρέπει να το ενσωματώσουμε άμεσα, στον σχεδιασμό των προγραμμάτων μας, των έργων και δράσεων που σχεδιάζουμε και υλοποιούμε.

Οι βιοκλιματικές αναπλάσεις, η φύτευση δέντρων και η ανάπτυξη πράσινων υποδομών στις αστικές περιοχές μπορούν να μειώσουν τις θερμοκρασίες και να βελτιώσουν την ποιότητα του αέρα.

Τα πράσινα δώματα, τα βιοκλιματικά κτίρια, η χρήση ψυχρών υλικών η ανάπτυξη των ΑΠΕ, στα δημοτικά κτίρια και τις υποδομές, συμβάλλουν στη βιώσιμη αστική κινητικότητα.

Η αποκεντρωμένη στο επίπεδο της γειτονιάς υποδομών, όπως οι παιδικές χαρές, οι πεζόδρομοι, τα μικρά γήπεδα, οι χώροι υπαίθριας άθλησης, τα πάρκα πόλης κτλ. συμβάλλουν στη μείωση των μετακινήσεων και στη μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα.

Οι Δήμοι μπορούν και πρέπει να προωθήσουν την κατασκευή και ανακαίνιση κτιρίων με ανθεκτικά υλικά και πράσινες τεχνολογίες για την αντιμετώπιση των ακραίων καιρικών φαινομένων και ταυτόχρονα να προσαρμόσουν τις υποδομές τους στις απαιτήσεις μιας νέας πραγματικότητας.

6. ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Θα πρέπει ν' αξιοποιηθούν οι σύγχρονες εφαρμογές για την πολιτική προστασία και να υποβοηθηθούν τεχνικά οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για ειδικές εφαρμογές, όπως είναι οι ψηφιακοί χάρτες και η αξιοποίηση γεωχωρικών δεδομένων, τα τοπικά επιχειρησιακά κέντρα και κέντρα επιτήρησης, η χρήση Drones και άλλες ειδικές εφαρμογές που δεν είναι της παρούσης να επεκταθούμε αυτή τη στιγμή αλλά θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο ειδικής συνεδρίασης της επιτροπής μας ή και θεματικής ημερίδας.

Παράλληλα, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η συντήρηση και η συνεχής λειτουργία των συστημάτων μετά την εγκατάστασή τους, καθώς και η διαλειτουργικότητά τους με αντίστοιχα υφιστάμενα συστήματα που ανήκουν σε άλλους συναρμόδιους φορείς.

7. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Χρειάζεται συνεχής ενημέρωση και εκπαίδευση των πολιτών για τον τρόπο που πρέπει να αντιδρούν σε περίπτωση εκτάκτου ανάγκης και πρόληψης κινδύνων.

Σύμφωνα με έρευνα του Πανεπιστημίου Αθηνών (2022), οι κοινότητες που συμμετείχαν σε προγράμματα εκπαίδευσης πολιτικής προστασίας είχαν αυξημένη επίγνωση και καλύτερη ανταπόκριση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι να δοθεί έμφαση στην εκπαίδευση και την επιμόρφωση των εθελοντών και του έκτακτου προσωπικού πολιτικής προστασίας. Προτείνεται να αποτελεί αναγκαίο στάδιο η ταχύρρυθμη εκπαίδευση πριν την ανάληψη των καθηκόντων του έκτακτου προσωπικού που θα στελεχώσει τμήματα πολιτικής προστασίας.

Επιπρόσθετα, για τα στελέχη των Δήμων και των Συνδέσμων προτείνεται να οργανωθεί, στα πρότυπα του επιτυχημένου εκπαιδευτικού προγράμματος της ΚΕΔΕ και του ΕΚΠΑ, ένα νέο πρόγραμμα τηλεεκπαίδευσης μέσω της πλατφόρμας του ΕΚΠΑ με επικαιροποιημένο και στοχευμένο εκπαιδευτικό περιεχόμενο αλλά και με πιστοποίηση της παρεχόμενης γνώσης.

Ειδικό πρόγραμμα θα πρέπει να αναπτυχθεί και για τους εθελοντές αλλά ακόμα και για το εποχικό προσωπικό. Να σημειώσουμε ότι είναι πολύ σημαντικό στην προσπάθεια, να δομηθεί ένας μηχανισμός πολιτικής προστασίας, έτσι ώστε να είναι κοινωνικοί μέσα από δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, τόσο οι τοπικοί φορείς, αλλά και οι δημότες μας.

8. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Έχει διαπιστωθεί ότι η πρόληψη παρέχει σημαντικά οφέλη για την τοπική κοινωνία και τις αρχές διότι η μείωση των κινδύνων μέσω προληπτικών μέτρων εξασφαλίζει την προστασία της ανθρώπινης ζωής. Οι καλύτερα προετοιμασμένες κοινωνίες έχουν λιγότερα θύματα σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Αναγκαίο εργαλείο σε ένα ολοκληρωμένο σχεδιασμό μέτρων πρόληψης αποτελεί η αξιολόγηση κινδύνων με την καταγραφή και ανάλυση των κινδύνων που απειλούν την περιοχή του κάθε Δήμου. Σύμφωνα με την Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Διαχείριση Κινδύνων (2022), οι περιοχές που πραγματοποιούν συστηματική αξιολόγηση κινδύνων παρουσιάζουν έως και 30% μείωση στις ζημιές από φυσικές καταστροφές.

Ο σχεδιασμός ασφάλειας και η λήψη μέτρων, παραμετροποιημένη στις συνθήκες του κάθε Δήμου, συμβάλλει στην ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων των κινδύνων, όπως η ενίσχυση των υποδομών και η δημιουργία αντιπλημμυρικών έργων ή αντιπυρικών ζωνών.

Μελέτη του Ινστιτούτου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΙΠΕ) δείχνει ότι η ενίσχυση των υποδομών αυξάνει την ανθεκτικότητα των δήμων κατά μέσο όρο κατά 25%.

Οι επενδύσεις στην πρόληψη είναι πάντα πιο οικονομικές από τις δαπάνες για αποκατάσταση ζημιών. Τα προληπτικά μέτρα μειώνουν το κόστος που συνδέεται με τις ζημιές σε υποδομές και τις παρεμβάσεις εκτάκτου ανάγκης.

Η πρόληψη προωθεί τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη χρήση φυσικών πόρων με τρόπο που μειώνει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Η διατήρηση των οικοσυστημάτων και η προστασία του περιβάλλοντος βοηθούν τις κοινότητες να παραμείνουν λειτουργικές και ανθεκτικές.

Παρατηρούμε με λύπη, διαχρονικά με εξάρσεις και υφέσεις, να αναπτύσσεται από την πλευρά του κεντρικού κράτους μια συντεταγμένη επικοινωνιακή προπαγάνδα που όλως τυχαίως μεταθέτει κάθε φορά την ευθύνη στους φορείς της αυτοδιοίκησης.

Κλείνοντας θα ήθελα να επισημάνω ότι εμείς ως αυτοδιοίκηση, δεν φοβόμαστε να σηκώσουμε και πρόσθετες ευθύνες αφού υπάρχουν οι αναγκαίες προϋποθέσεις που προανέφερα.

Αρκεί να ξέρουμε τι υποχρεούμαστε να κάνουμε, με ποιό προσωπικό, με ποιά μέσα, με ποιούς πόρους αλλά και με την υποχρέωσή μας ν' αξιολογούμαστε για τις ικανότητες και τις αδυναμίες μας.

Όμως εκτός από την αυτοδιοίκηση και το αυτοδιοικητικό προσωπικό θα πρέπει να αξιολογούνται και οι κρατικοί φορείς και οι κάθε είδους αρμόδιοι πολιτικοί και υπηρεσιακοί παράγοντες για την αποτελεσματικότητά τους αλλά και τις αστοχίες τους.

Σας ευχαριστώ πολύ!!!!